Enterobiozė

Enterobiozė- liga, kurią sukelia kirmėlės dar vadinamos spalinėmis. Ši liga pasireiškia virškinamojo trakto pažeidimais, išeinamosios angos niežuliu ir alerginėmis reakcijomis.

Šios ligos infekcijos šaltinis yra sergantis enterobioze žmogus. Spalinių kiaušinėliai, patekę ant ligonio odos subręsta ir kelia pavojų žmogui. Kiaušinėliai nuo sergančio žmogaus išeinamosios angos odos, jam kasantis, patenka ant rankų, po nagais, kur taip pat gali subręsti, nuo rankų – ant įvairių aplinkos daiktų, ant kurių, esant palankioms sąlygoms, išlieka gyvybingi apie 3–4 savaites. Spalinių kiaušinius gali išnešioti musės ar tarakonai, su dulkėmis jie gali pakilti į orą ir nusėsti ant lentynų, kėdžių, paveikslų ir t. t. Šunys ir katės šia kirmėline liga neserga, bet ant savo kailio kiaušinėlius gali išnešioti po visą butą.

Žmogus enterobioze užsikrečia spalinių kiaušinėliams per burną patekus į virškinimo traktą. Dažniausiai užsikrečiama nuo nešvarių rankų, užteršto maisto ar daiktų (žaislų, knygų, drabužių, baldų ir t. t.). Spalinių kiaušinėliai su dulkėmis gali patekti į kvėpavimo takus, iš kur jie patenka į ryklę ir yra nuryjami. Vaikai, kurie neturi reikiamų higieninių įgūdžių, dažnai užsikrečia pakartotinai, todėl sirgti gali mėnesius ar net metus.

Pirmąsias dvi savaites po užsikrėtimo liga pasireiškia pilvo skausmais, dažniausiai bambos srityje, padažnėjusiu tuštinimusi, pykinimu. Praėjus maždaug 30 dienų po užsikrėtimo, kai suaugusios kirmėlaitės pradeda šalintis per išeinamąją angą, atsiranda stiprus išeinamosios angos, tarpvietės, lytinių organų niežulys. Dažniausiai niežulys kankina naktį, todėl ligonis blogiau miega, būna irzlus, nervingas, sumažėja darbingumas. Dėl bendros intoksikacijos gali svaigti ir skaudėti galvą, sumažėja apetitas. Kai parazituoja didelis spalinių kiekis, niežulys gali būti jaučiamas visą parą. Niežulys trunka 1–3 dienas ir po to išnyksta, tačiau po 2–3 savaičių dažnai pasikartoja. Toks periodiškumas susijęs su pakartotinu užsikrėtimu.

Profikaltika

- Rankų higiena yra veiksmingiausia priemonė enterobiozės infekcijos plitimui sustabdyti. Rankas būtina plauti su muilu ir šiltu vandeniu po naudojimosi tualetu, pakeitus sauskelnes, prieš maisto ruošimą, valgį.
- Trumpai kirpti nagus, jų nekramtyti, nekišti pirštų bei kitų daiktų į burną.
- Enterobioze sergančiam žmogui patartina naktį užsimauti kelnaites, kad ant pirštų, po nagais (kasantis), ant patalynės ir kitų daiktų nepatektų kirmėlių kiaušinėlių. Naktines kelnaites rytą reikia nusimauti vonioje, jas išskalbti ūkiniu muilu arba nuplikinti karštu vandeniu (virš 60 °C).
- Vakare einant gulti ir rytą atsikėlus būtina nusiplauti tarpvietę, išeinamąją angą, sėdmenis, šlaunis ir rankas su šiltu vandeniu ir muilu. Praustis geriausiai po dušu, ne vonioje, kad į vandenį nuplauti kiaušinėliai nepatektų į burną.
- Karštu vandeniu išplauti tualeto unitazą, vonią ir panaudotus naktinius puodus.
- Naudoti individualias asmens higienos priemones, patalynę, rankšluosčius ir kt.
- Po gydymo pakeisti visus drabužius ir patalynę, juos išskalbti karštame vandenyje (virš 60 °C). Visą patalynę, rankšluosčius skalbti kas 3–7 dienas, tris savaites.
- Gydymo metu ir 2–3 savaites po gydymo kiekvieną dieną kruopščiai plauti ir valyti gyvenamąsias, ypač miegamąsias patalpas, kur daugiausia susikaupia kirmėlių kiaušinėlių. Patalpas valyti drėgnu būdu, naudojant muilo ir sodos tirpalą. Plovimui ir valymui panaudotus įrankius, šluostes nuplikinti karštu vandeniu ir išdžiovinus laikyti sausoje vietoje.
- Kambarius gerai vėdinti, atidarius langus arba atitraukus užuolaidas, ypač saulėtą dieną, nes spalinių kiaušinėliai jautrūs tiesioginiams saulės spinduliams.
- Vaikų žaislus laikyti švarius. Jeigu galima, žaislus nuplauti arba išskalbti karštu vandeniu (virš 60 °C) su muilu, jei negalima, tuomet nuvalyti, išpurtyti arba išsiurbti ir palaikyti ant saulės.
- Kilimus, kiliminius takelius, minkštus sofų, fotelių, kėdžių audinius išsiurbti, išpurtyti arba

išlyginti per drėgną medžiagą karšta laidyne.

- Klojant lovą, nepurtyti patalynės, kad spalinių kiaušinėliai nepakiltų į orą.

VSP specialistė Aušra Rapkevičienė

Paruošta remiantis NVSC PRIE SAM surinkta medžiaga